

Michael H. Harris - en præsentation

Af Leif Kajberg

Da vi i Biblioteksskolens forskningsudvalg i 1979 drøftede planerne om et seminar om marxistisk biblioteksforskning, havde vi en del problemer med at finde frem til en hovedindleder fra udlandet til seminaret, der skulle afvikles i Aalborg. Det endte med, at vi inviterede Gernot Wersig fra Freie Universität, som holdt et langt oplæg om "Marxian or Bourgeois Information Science". Det var et velstruktureret oplæg og i og for sig udmærket, men jeg er senere kommet til at tænke på, at biblioteksskolelæreren, Michael H. Harris fra College of Library and Information Science, University of Kentucky i USA, havde været et oplagt emne som indleder på seminaret. Harris publicerede i 1970'erne resultaterne af flere års studier i de amerikanske folkebibliotekers historie, der indeholder en kortlægning af det 19. og 20. århundredes folkebiblioteksideologi, en påvisning af de interesser bibliotekerne tjente, og en omvurdering af den rolle, folkebibliotekerne spillede. I de senere år har han beskæftiget sig en del med BDI-disciplinen og dens forskning fra en fagkritisk position og påvist det pluralistiske paradigmes dominerende

indflydelse på biblioteksforskning og bibliotekspraksis i USA.

Vil man have et indtryk af, hvad Harris står for, kan det anbefales at gå direkte til hans oversigtsartikel i **Advances in Librarianship** (1). Harris starter med et kendt citat af Phillip Ennis, en af de mange biblioteksfaglige skribenter, der har lamenteret over biblioteksforskningens kvalitet og mangel på fremdrift: "Library research is noncumulative, fragmentary, generally weak and relentlessly oriented to immediate practice" (2). Der er mellem år og dag postuleret adskillige årsager til tingenes triste tilstand, BDI-forskningens kvalitetsmæssige deficit. Forklaringsforsøgene kan ifølge Harris opsummeres i seks hovedpunkter:

- 1) Der er simpelthen for lidt forskning
- 2) Det arbejde, der er udført, er i metodologisk henseende primitivt; hvad der tiltrænges, er mere sofistikeret forskning, en styrkelse af forskningens kvalitet og niveau
- 3) Forskningen savner paradigmer, som kan fokusere på og accellerere aktiviteten inden for vores område
- 4) Forskningsmæssige fremskridt forudsætter øgede bevillinger og større koordi-

nering 5) Forskerne er ikke i stand til at kommunikere effektivt med praktiserende bibliotekarer 6) Bibliotekarerne i det praktiske arbejde er ligeglade med kvaliteten af de forskningsresultater, der foreligger. Harris argumenterer, at denne opsummering kommer til kort; den giver ingen forklaringer på problemet, men tilslører tværtimod dette. Problemerkernes dybere sammenhæng findes i biblioteksforskningens normative og epistemologiske fundering. Harris' kritik går mere konkret på, at den udbredte og generelt ukritiske optagethed af et pluralistisk paradigme kombineret med en snævert "positivistisk" epistemologi på afgørende vis har indskrænket BDI-disciplinens perspektiv, når man skulle formulere relevante spørgsmål og beskrive karakteren af relevante svar på disse. Det vi lider under, er ikke mangel på forskning, men derimod for megen triviel beskæftigelse med de forkerte spørgsmål.

Harris søger i sit paper

- 1) at indkredse det "pluralistiske" paradigme, som er styrende for biblioteksforskningen og påvise, hvordan dette paradigme gør mange, måske de fleste, centrale spørgsmål i amerikansk biblioteksvæsen og produktionen/leveringen af dets serviceydelser uproblematisk; at foreslå et alternativt paradigme
- 2) at skitsere forklaringer på, hvordan det "pluralistiske" paradigme er blevet kombineret med en positivistisk epistemologi og hvorfor. Det argumenteres, at en sådan epistemologi har betydet en drastisk begrænsning af vores evne til at søge/finde svar på vanskelige spørgsmål på utraditionelle og "uvidenskabelige" måder
- 3) at give sig i kast med det dristige - i nogens øjne måske formastelige - forehavende at opstille en teori for biblioteksvæsenet i USA.

Det pluralistiske perspektiv eller paradigme har domineret forskningen inden for samfundsvidenskabernes siden 1930'erne og desuden haft en enorm indflydelse på forskning og praksis i amerikanske biblioteker. Vi savner stadig detaljerede redegørelser, der kan belyse biblioteksverdenens og bibliotekarprofessionens helhjertede "overtagelse" af det pluralistiske paradigme, men der synes at være

belæg for at hævde, at denne proces kører parallelt med den udvikling, som professionen gennemgik i 1930'erne og 1940'erne, og som understregede rollen som åndsfrihedens vogter. I tæt samklang med det pluralistiske perspektiv fremstod biblioteket nu som en institution, der spillede en vigtig rolle i bestræbelserne på at udbygge og bevare demokratiet i Amerika i kraft af støtten til det succesrige pluralistiske "selvstyre". Bibliotekarer blev betragtet som "folkets" tjenere og forventedes at være 100% neutrale i sociale, økonomiske og politiske spørgsmål - altså fungerende som et passiv afspejling af samfundsmæssige interesser og værdier. Bibliotekerne kom til at fungere som spejlbilleder, som neutrale afspejlinger af samfundets "racemæssige hukommelse".

I forsøget på at tegne omridset af et alternativt paradigme, der kan lede biblioteksforskningen ind i nye baner og hjælpe os til at forstå, hvordan biblioteker fungerer, præsenterer Harris et stort antal forskere og teoretikere, der har beskæftiget sig med statsteorier og kulturstudier/kulturformidlingsteori. Et af de navne, Harris opholder sig en del ved, er Antonio Gramsci, og han er specielt optaget af dennes teoretiske bidrag til forståelsen af forholdet mellem kultur og magt, sådan som det er indeholdt i/kommer til udtryk i begrebet "ideologisk hegemoni". Gramsci har i sit arbejde med afdækningen af de moderne kapitalistiske samfunds mangeartede og raffinerede undertrykkelsesmekanismer opstillet en ny teori om de intellektuelles rolle i samfundet, i hvilken det hævdes, at den intellektuelle i det kapitalistiske samfund primært er optaget af at bane vejen for de herskende klassers herredømme over masserne ved hjælp af de ideologiske systemer, som de er organisatorer og aktører for. Gramsci's idéer er blevet taget op af andre forskere inden for forskellige faglige discipliner og med forskellige politiske ståsteder. Hovedelementerne i denne opfølgende indsats fokuserer på undersøgelsen af, hvordan ideologisk hegemoni produceres og reproduceres via massemedier og folkeskoler i USA. Harris peger på, at Gramsci's arbejder og de Gramsci-inspirerede forskeres produktion rummer vigtige implikationer for dem, som ønsker at studere amerikansk biblio-

teksvæsen. Andre vigtige teoretiske og tværvideenskabelige bidrag, som der kan trækkes på i arbejdet med at formulere en teori for amerikansk biblioteksvæsen, findes inden for kulturformidlingsteori og kulturstudier. Harris nævner bl.a. Douglas Kellner's forestillinger om samfundets ideologiske landskab, der er opsplittet i separate ideologiske regioner, og Herbert Gans' begrebsdannelse "taste cultures". Gans opererer med fem forskellige kulturer, deriblandt "high culture", elitekultur. Med Kellner og Gans som teoretisk ballast kan man præcist indplacere biblioteker og andre elitekulturinstitutioner i "den kulturelle region". Andre discipliner, som har noget at byde på i denne sammenhæng, er professionssociologien. I Harris' teoriunivers fremstår biblioteket som en af institutionerne i en lagdelt struktur af institutioner, som fungerer i elitekulturregionen. Denne helhed af institutioner, som også biblioteket er indordnet i, giver sig af med at skabe, formidle og reproducere hegemoni-ideologi. Harris' teori for amerikansk biblioteksvæsen er formet som en almen karakteristik af biblioteket som institution og efterfølges af en liste med 26 påstande eller "teser", som lægger op til afledning af egentlige hypoteser som udgangspunkt for forberedelse af studier og undersøgelser.

Michael H. Harris er en af de, formentlig meget få, forskere på den amerikanske BDI-scene, der seriøst har beskæftiget sig med marxistisk orienterede tilgange og forklaringsmodeller til biblioteks- og informationsvidenskab og bibliotekshistorie. Han lægger ikke skjul på, at der efter hans opfattelse er noget, der er helt galt i biblioteksforskningen. Årsagerne er flere: niveauet er ikke højt nok, metoderne primitive, resultatformidlingen for ringe o.s.v.; men det er langt fra hele forklaringen; hovedårsagen til misèren skal findes i biblioteksforskningens ideologiske kontekst: den allestedsværende positivistiske forankring af biblioteksforskningen. Det positivistiske ståsted er fælles for biblioteksforskningseliten, deltagerne i biblioteksskolernes doktorprogrammer og skolernes lærerkorps, og det styrer for tiden de fleste seriøse biblioteksforskeres tænkning (i USA)(og måske

også tænkningen hos alle dem, som kalder sig "informatikere", "information scientists"). Men opgøret med dette positivistiske perspektiv har, påpeger Harris, som bekendt længe været i gang inden for samfundsvidenskaberne, og f.x. er *Wertfreiheit*-fordringen er blevet anfægtet. Tavlen må derfor viskes ren, der må arbejdes for en nyorientering af den biblioteks- og informationsvidenskabelige forskning. Som udgangspunkt herfor formulerer Harris tre kritiske metodologiske imperativer:

- 1) Forskningen må være holistisk anlagt;
- 2) Forskningen må være reflekterende og empirisk;
- 3) Forskningen må være dialektisk og lægge vægt på at analysere forandringer, konflikter og spændinger (3).

Harris affærdiger en stor del af produkterne af amerikansk bibliotekshistorieskrivning. De bibliotekshistoriske arbejder -ikke mindst dem, der blev publiceret med jubilæer og årstalsmarkeringer som den ydre anledning (fejringen af 100 året for grundlæggelsen af the American Library Association i 1976 fx) er gennemgående ukritiske, præget selvtilfredshed og selvbekræftelse og stærkt overlæst med henvisninger til glørværdige forgængere og koryfæer. Glorierne pudses og der hæges om myterne i amerikansk bibliotekshistorie. Derfor går man efter Harris' mening ofte forgæves, når man konsulterer disse bibliotekshistoriske publikationer for at finde svar på centrale spørgsmål i amerikansk biblioteksvæsens udvikling fra slutningen af forrige århundrede og frem til i dag. For Harris er et af de afgørende spørgsmål i denne udvikling bibliotekarernes og bibliotekarprofessionens serviceideal og -ambitioner, og omskiftelserne inden for disse, i det hele taget bibliotekarernes selvforståelse og fagets bestræbelser på at opnå status, anerkendelse og accept i samfundet. Harris fremsetter den tese, at amerikansk biblioteksvæsen historie bedst kan anskues som en tilbagevendende cyclus, som indebærer et svingende, udadrettet engagement, der manifesterer sig i forskellige kampagner. Disse kampagner har altid haft et

reaktionært tilsnit, og indsatsen har været periodebestemt. De har ofte haft karakter af et felttog mod noget eller nogen: den umoralske skønlitteratur og dens faremomenter og skadevirkninger plus mobilisering over for den forfladigende kulturpåvirkning fra de lavere klasser (1876-1910), farerne i forbindelse med de store bølger af indvandrere (1900-1910), krigen med det formål at redde Amerika fra den europæiske trussel (1917-1919) og kampagnen for at beskytte demokratiet mod fascismen (1939-1950). Disse kampagner blev opfattet som et vigtigt redskab til at bevare den sociale "stase", den herskende orden, og tage brodden af radikale omvæltninger som led i den overordnede bestræbelse på at beskytte nationen mod kaos og undergang. Kampagnerne blev efterfulgt af perioder præget af tilbageslag og ambivalens, i hvilke bibliotekarprofessionen af mangel på en klart defineret opfattelse af sin rolle - d.v.s. problemer med selvforståelsen - faldt tilbage til mekanisk og ureflekteret optagethed af bibliotekstekniske og administrative spørgsmål (4).

Sin kritiske opfattelse af amerikansk bibliotekshistorieskrivning luftede Harris på et møde om "the Nature and Uses of Library History" i den amerikanske biblioteksforenings Library History Round Table i 1977. I sit "paper" (5) kritiserer Harris den indsnævrede horisont i de fleste af de bibliotekshistoriske publikationer, der er udkommet efter 1950, og tendensen i disse til at ignorere markante nye udviklinger i amerikansk historieforskning. Der er for mange bibliotekshistorikere, som befinder sig i den vildfarelse, at der findes en uforanderlig og endegyldig opfattelse af amerikansk historie, og som afviser alle andre tolkninger som ukorrekte eller modebestemte. Det er problematisk, at bibliotekshistorikerne i så høj grad forlader sig på forældede tolkninger. De bibliotekshistoriske studier har vanskeligt ved at nå ud over amatørstadiet, når bibliotekshistorikerne ikke formår at sammenkæde bibliotekernes historie med USA's historie. Som repræsentant for den "kritiske" bibliotekshistorieforskning distancerer Harris sig fra optagetheden af de administrative aspekter og plæderer for, at man i højere grad kaster sig over

bibliotekarprofessionens meget vigtige intellektuelle historie. De kritiske historikere argumenterer for undersøgelser, som viser, hvordan bibliotekarer har praktiseret deres fag i lyset af deres idéer, værdier, holdninger og fordomme. Et tredje hovedpunkt, Harris opholder sig ved, er den skillelinie der stadig tydeligere aftegner sig mellem den kritiske forskning og fagets tendens til at frede den faglige fortid, den urokkede respekt for fortidens højdepunkter, de store landvindinger og de betydningsfulde forgængere. Bibliotekshistorien skrives derfor ofte i hyldestånden, med sigte på jubilæumsmarkeringer og med vægt på "observe and enjoy", hvor man i stedet burde prioritere kritisk analyse og handling.

Resultaterne af 10 års kritisk analyserende og mytepunkterende virksomhed inden for amerikansk folkebibliotekshistorie er sammenfattet i den - upåagtede - monografi **The Role of the Public Library in American Life: a Speculative Essay** (6). Det var først da et resumé af dette arbejde, **The Purpose of the American Public Library**, blev publiceret i **Library Journal** (7) (genoptrykt i bogen **Public Library Purpose: a Reader** (8)), at reaktionen kom, og adskillige biblioteksfolk tog til genmæle i indlæg i **Library Journal**. Artiklen med de kontroversielle synspunkter beskriver forsøget på at trænge ind under den pæne overflade og afdække motiverne hos dem, som startede bibliotekssagen i USA, nærede folkebiblioteksbevægelsen og førte an i denne. Særlig opmærksomhed vies en af nøglepersonerne inden for denne bevægelse, George Ticknor. I Ticknor's liv og tanke- og forestillingsverden finder vi forarbejderne til den filosofi, som skulle komme til at sætte sit afgørende præg på folkebibliotekets formål i de næste hundrede år. Hans autoritære principper og elitebevidsthed afspejles i hans målsætning for folkebiblioteket: 1) at uddanne masserne, sådan at de bliver i stand til at følge "de bedste mænd" og ikke demagogerne; at stabilisere republikken og derigennem forhindre, at USA udvikler sig til at blive et nyt Karthago og 2) at give adgang til de bedste bøger i verden for den lille elite, som en dag skal være nationens politiske, åndelige og

moralske ledere. Tanken var, at folk skulle hive sig selv op ved håret, moralsk og åndeligt - en slags "trappetigefilosofi". De mænd, der efterfulgte bibliotekssagens første ledere, udøvede deres virksomhed i grundlæggernes ånd: folkebiblioteket skulle betragtes som et stabiliseringsinstrument i samfundet. Den opdragende og stabiliserende rolle skinner klart igennem - som vi har set det i Harris' redegørelse for de store kampagner i de amerikanske folkebibliotekers historie (9) - i den måde hvorpå folkebibliotekerne forholdt sig til 1890'ernes store europæiske indvandningsbølge. Bibliotekarerne reagerede på samme måde som alle andre opdragere over for denne nye udfordring, og bibliotekerne rundt om i landet iværksatte programmer med det sigte at "amerikanisere" indvandrerne for derved at gøre ham ufarlig i forhold til det amerikansk livsmønster.

Medvirkende til at fastholde de amerikanske folkebibliotekarere i deres autoritære principper og deres elitære holdning var den store notabilitet og biblioteksvelgører Andrew Carnegie og med ham hundreder af andre velhavende amerikanere. Disse mænd betragtede biblioteket som en fornuftig investering i opretholdelsen af orden, stabilitet og sund økonomisk vækst. Carnegie var en konservativ, strengt moraliserende og realistisk individualist, som engang røbede, at han var dybt påvirket af Spencer's værker om socialdarwinismen.

Som Harris er inde på i *Libri*-artiklen kom tilbagelagene, der gik skår i optimismen, og bibliotekarstanden blev præget af tvivl og desillusionering ved at konstatere, hvor få der i virkeligheden benyttede bibliotekerne. Frustrationen blev næret af den kendsgerning, at "trappetigefilosofien" var slået fejl, og at folk ikke fulgte den forventede fremadskridende linie fra underholdningslitteraturen til de mere respektable værker. De amerikanske folkebiblioteker begyndte derefter gradvis at omdefinere den målsætning, som bibliotekssagens grundlæggere oprindeligt havde fastlagt. Det betød, at opgaver som at stille underholdningslitteratur til rådighed og informationsvirksomhed blev formuleret som mål i sig selv. I de følgende år styrkedes elitepræget, og bibliotekarerne distancerede sig i stigende grad fra manden på gaden. Harris på-

peger, at der med afsæt i 1930'erne og nazismens og fascismens fremtrængen i Europa bliver skabt grobund for en ny biblioteksfilosofi, der placerer folkebiblioteket i rollen som frontkæmper for bevarelsen af demokratiet. Denne nyorientering betyder, at bibliotekarerne nu skal til at leve op til et klart neutralitetskrav: de skal fuldstændig skippe deres holdninger til sociale, økonomiske og politiske spørgsmål, i hvert fald på jobbet. Harris slutter med en konstatering af, at folkebibliotekerne i USA i begyndelsen af 1970'erne har tabt terræn og mistet goodwill i offentligheden.

Teorien om det 19. århundredes amerikanske folkebibliotek som et værn mod social uro og et redskab til at sikre stabile forhold i samfundet via uddannelse uddybes i en artikel, som Harris har skrevet sammen med Gerard Spiegler (10). Denne artikel dykker ned i pionermiljøet omkring grundlæggelsen af Boston Public Library.

Den svindende opbakning i befolkningen bag folkebiblioteksinstitutionen og grundene til, at store dele af arbejderklassen og mange middelklasseamerikanere ignorerede bibliotekstilbuddet diskuteres mere indgående i en artikel i *Library Journal* (11). Det paradoksale er, at den brede befolkning har været villig til at støtte bibliotekerne over skatten samtidig med at interessen for bibliotekerne i samme befolkning har været dalende. Det hænger ifølge Harris sammen med, at offentligheden har tabt troen på det, han kalder "det demokratiske dogme". Dette dogme blev grundlagt og almindelig udbredt i begyndelsen af 1850'erne og fastslår, at republikkens fremgang og overlevelsessevne er uløseligt knyttet til oplysningen og uddannelsen af borgerne. Hvis folkeoplysningen når ud i alle kroge af samfundet, vil alle samfundets traditionelle onder så som fattigdom, stridigheder, forbrydelser og sygdom forsvinde.

I Harris' faglige produktion indgår også bibliotekshistoriske lærebøger og oversigtsværker. Han fik således omarbejdet Elmer Johnson's - temmelig problematiske - standardværk *History of Libraries in the Western World*, der udkom i 1984 i 4.

udgave (12). I den nye udformning er bogen anvendelig som undervisningsgrundlag på biblioteksskolerne på det basale niveau. Men anmelderne, ikke mindst de engelske, var i stand til at finde mange fejl og besynderligheder i teksten, ligesom stoffordelingen og den stærke vægtning af Nordamerika blev anfægtet.

Harris er redaktør af "Heritage of Librarianship Series", en biografiserie, der portrætterer ledende skikkelser, pionerer, i amerikansk bibliotekshistorie. Den første udgivelse i denne serie er helliget Charles Coffin Jewett, der bl.a. virkede ved Boston Public Library som katalogisator og senere som chef for biblioteket. Bogen indeholder en kritisk vurdering af Jewett's faglige indsats, bringer et udvalg af hans faglige produktion og sammenstiller kildegrundlaget for Jewett-studier (13).

Afmytologiseringen i amerikansk bibliotekshistorie og de kritiske forskningstilgange har Harris kombineret med solidt bearbejde i form af omfattende bibliografier og forskningsoversigter, fx **American Library History : A Bibliography** (14), der registrerer mere end 3000 bøger, pjecer og artikler om amerikansk bibliotekshistorie og **A Guide to Research in American Library History** (15) med bl.a. beskrivelse af kildegrundlaget for bibliotekshistoriske studier, metodeovervejelser og en annoteret bibliografi over Masters- og doktorafhandlinger om bibliotekshistoriske emner. Hertil kommer toårsoversigter over aktuel amerikansk bibliotekshistorisk forskning i det ansete tidsskrift **Journal of Library History** (16), en kritisk vurdering af de foreliggende bibliotekshistoriske monografier i samme tidsskrift (17) og materialesamlingen **Reader in American Library History** (18) med udvalgte bibliotekshistoriske tekster - kapitler fra bøger og tidsskriftbidrag fra perioden 1940-69 - og suppleret med bibliografiske oplysninger. Endelig foreligger der - ikke overraskende - et stort antal anmeldelser fra Harris' hånd, ikke blot inden for det snævrere bibliotekshistoriske gebet men også på områder som BDI disciplinen i almindelighed, bibliotekaruddannelse og materialevalg.

Referencer

1. State, Class, and Cultural Reproduction: toward a Theory of Library Service in the United States / Michael Harris. - i: *Advances in Librarianship, Volume 14* / [ed] Wesley Simonon. - New York: Academic Press, 1986, s. 211-252. - ISBN 0-12- 024614-7
2. Commitment to Research / Phillip Ennis. - *Wilson Library Bulletin* ; 1967, 41. - s. 899-901
3. The Dialectic of Defeat: Antimonies in Research in Library and Information Science / Michael H. Harris. - *Library Trends* ; 1986, 35. s. - 515-531
4. Commitment and Ambivalence in American Librarianship / Michael H. Harris. - *Libri* ; 1976, 26. - s. 281-301
5. Antiquarianism, Professional Piety, and Critical Scholarship in Recent American Library Historiography / Michael H. Harris. - *Journal of Library History* ; 1978, 13. - s. 37-43
6. The Role of the Public Library in American Life : a Speculative Essay / Michael H. Harris. - University of Illinois, Graduate School of Library Science, 1975. - 42 s. - (Occasional Papers ; 117).
7. The Purpose of the American Public Library : a Revisionist Interpretation of History / Michael H. Harris. - *Library Journal* ; 1973, 98. - s. 2509-2514.
8. The Purpose of the American Public Library : a Revisionist Interpretation of History / Michael H. Harris. - i: *Public Library Purpose* / [ed] Barry Totterdell. - London: Clive Bingley, 1978. s. 39-53. - ISBN 0 85157 244 8

9. Commitment and Ambivalence in American Librarianship / Michael H. Harris. - Libri ; 1976, 26. - s. 281-301
10. Everett, Ticknor and the Common Man : the Fear of Societal Instability as the Motivation for the Founding of the Boston Public Library / Michael H. Harris and Gerard Spiegler. - Libri ; 1974, 24. - s. 249-275
11. Public Libraries and the Decline of the Democratic Dogma / Michael H. Harris. - Library Journal ; 1976, 101. - s. 2225-2230.
12. History of Libraries in the Western World : Compact Textbook Edition / Michael H. Harris. - 4th revised edition. - Metuchen, N.J. and London, Scarecrow Press, 1984. - vi, 289 s. - ISBN 0 81081 666 0
13. The Age of Jewett : Charles Coffin Jewett and American Librarianship, 1841-1868 / [ed] Michael H. Harris. - Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, Inc., 1975. - x + 166 s. - (The Heritage of Librarianship Series ; 1). - ISBN 0-87287-113-4
14. American Library History : a Bibliography / Michael H. Harris and Donald G. Davis, jr. - Austin and London: University of Texas Press, 1978. - xix, 260 s. - ISBN 0-292-70332-5
15. A Guide to Research in American Library History / Michael H. Harris. - 2. edition. - Metuchen, N.J.: Scarecrow Press, 1974. - viii + 275 s. - ISBN 0-8108-0744-0
16. Two Years Work in American Library History : 1969-1970 / Michael H. Harris. - Journal of Library History ; 1972, 7. - s. 33-49
17. Library History: A Critical Essay on the In-Print Literature / Michael H. Harris. - Journal of Library History ; 1967, 2. - s. 117-125
18. Reader in American Library History / [ed] Michael H. Harris. - Washington, D.C.: NCR Microcard Editions, 1971. - 242 s. - (Reader Series in Library and Information Science). - ISBN 0910972 10 9